

'In dit parkje komen alle studenten samen'

Francine Houben van architectenbureau Mecanoo benadrukt dat samenwerking van de verschillende disciplines tot innovaties leidt

Frits Conijn
Delft

Wandelpaden van natuursteen, lieflijke heuveltjes, diverse soorten bomen en vooral veel gras. 'Eigenlijk is dit een stukje Limburg in Delft', zegt Francine Houben van architectenbureau Mecanoo op de campus van de Technische Universiteit met een glimlach. 'Vroeger lagen hier parkeerplaatsen en een soort snelweg, maar sinds 2008 verbindt dit door ons ontworpen park de faculteiten van onder andere geowetenschappen, elektrotechniek, wiskunde, informatica en technische natuurkunde. De staf en de studenten van de verschillende richtingen kunnen elkaar ontmoeten en ideeën uitwisselen. Dit is een interdisciplinaire broedplaats.'

Volgens de 59-jarige Houben leidt 'integraal denken' tot innovaties en vooruitgang. Enthousiast wijst zij in het park naar een stalen frame met een raamwerk van horizontale stalen buisjes. 'Dat is een schaalmodel van een Ewicon, een "electric wind converter". In het raamwerk worden geladen druppeltjes gecreëerd die door de wind worden weggeblazen. Dit veroorzaakt een elektrische stroom, die aan het net wordt afgegeven.' Houben spreekt van een windmolen zonder slagschaduw, zonder geluidsoverlast en met lage onderhoudskosten. 'De technologie is ontwikkeld door de TU Delft en door de Universiteit Wageningen; Mecanoo is verantwoordelijk voor de vormgeving. Afzonderlijk hadden deze partijen de klus nooit kunnen klaren.'

Energie

Francine Houben wordt in 1955 in Sittard geboren, als vierde van vijf kinderen. In verband met het werk van vader moet het gezin om de drie à vier jaar verhuizen. 'Dat heeft me geleerd te observeren en te reageren op mensen, plekken en landschappen.' Bovendien onderhandelt moeder steeds weer over de prijs van het nieuwe huis en regelt zij de verbouwing en de inrichting, zodat vrouwen in de bouwwereld voor Houben ook in de jaren zeventig al een vanzelfsprekendheid zijn.

In 1974 heeft Houben haar middelbare school in Groningen voltooid, maar ze weet dan eigenlijk nog niet welke studie ze wil gaan volgen. Dat verandert als zij door haar oudere broer Peer wordt meegenomen naar de door architectenbureau Van den Broek en Bakema ontwikkelde faculteit bouwkunde van de TU Delft. 'Geweldig, in de maquettehal was iedereen met zijn handen bezig, het gebouw barstte bijna van de energie. Daar wilde ik deel van uitmaken!'

In haar studententijd neemt Houben met twee jaargenoten deel aan een competitie voor jongerenhuisvesting op het Rotterdamse Kruisplein. Ze winnen en richten Mecanoo op. 'Wij hebben in die tijd voor een omslag gezorgd in de woningbouw. We vroegen: "Mag het ook mooi zijn?" De wethouders, meestal

Francine Houben: 'Wij hebben eerder een herkenbare houding dan een herkenbare stijl.'

FOTO: MARK KOHN

Dit is de 68ste aflevering van de wekelijkse serie *Lieu de Mémoire*, over plaatsen die van betekenis zijn voor Nederlandse ondernemers, politici en bestuurders.

PvdA'ers, noemden ons vaak esthete, maar wij vonden schoonheid een plicht. Ook tegenwoordig lenen wij ons graag aan de bewoners. Maar het potlood geven wij nooit uit handen.' Het bureau telt nu 120 medewerkers en is ook internationaal actief: een bibliotheek in Birmingham, een campus in Moskou, een theatercomplex in Taiwan. En in Boston wordt in een arme wijk een stadskantoor gebouwd. Mecanoo heeft met de ontwerpen vele prestigieuze prijzen in de wacht gesleept.

Op de campus komen de herinneringen bij Houben boven. Hoe zij met haar collega's de degen kruiste met de politiek, hoe zij als lid van studentenvereniging Stylos het bouwkundefeesst organiseerde en hoe zij steeds weer een nieuwe verbouwing initieerde in het huis waar zij woonde. Alleen wanneer Houben de lege plek ziet waar de in 2008 afgebrande faculteit bouwkunde stond, moet zij even slikken. 'Helaas is bouwkunde nu in een mooi oud gebouw gehuisvest, meer richting de binnenstad van Delft. Eeuwig zonde, het is juist de taak van architecten om alle disciplines bij elkaar te brengen en dus hoort die faculteit in het hart van de campus.'

Styling en mode gaan mij niet diep genoeg, die zijn volgend jaar weer anders. Een ontwerp moet niet alleen mooi,

maar vooral ook goed zijn.' Voordat Houben schetsen maakt, wandelt en kijkt zij eindeloos rond, vraagt zij zich af wat de overheersende windrichting is, waar de zon opkomt en ondergaat en ervaart zij de lokale maatschappelijke omstandigheden. Verder kijkt zij zonder vooringenomenheid naar hoe de mensen gebruik willen maken van de ruimte. 'We hadden gisteren een brainstormsessie over de inrichting van bibliotheken. Die worden tegenwoordig zeer intensief gebruikt, ook door de toename van het aantal studenten en zzp'ers. Eigenlijk zou je willen dat er ergens een schoonmaakdoekje ligt waarmee iedereen voor of na gebruik de tafels kan afnemen.'

Ingenieurskunst

'Wij hebben eerder een herkenbare houding dan een herkenbare stijl. Ik ben vooral nieuwsgierig en zeg regelmatig tegen mijn medewerkers dat zij naar buiten moeten gaan, de straat op, weg van de computer.' Houben ziet haar vak

'Eigenlijk zou je willen dat er ergens een schoonmaakdoekje ligt waarmee iedereen de tafels kan afnemen'

als een synthese tussen architectuur, stedenbouw, landschapontwerp en binnenhuisarchitectuur. 'Een architect is een dienende visionair', vat zij haar beroepsopvatting samen. 'Ik ben een voorstander van wat ik integrale ingenieurskunst noem en ik wil liefst in een vroegtijdig stadium met iedereen samenwerken. Van specialisten in aerodynamica tot natuurkundigen en ingenieurs in de civiele techniek. Daar wordt een ontwerp echt beter van.'

Onlangs is Mecanoo geselecteerd voor het ontwerp van vier faculteiten voor de universiteit van Manchester. 'Het doel is een compacte en geïntegreerde academische gemeenschap te creëren voor 7000 studenten zodat nieuwe mogelijkheden ontstaan voor interdisciplinaire samenwerking.' In totaal worden meer dan tien afzonderlijke gebouwen ondergebracht in één complex. 'Helaas bestaan in Delft geen soortgelijke plannen', zegt Houben. 'Maar dit park maakt veel goed.'

Op dat moment komen de eerste studenten naar buiten. Zij nemen plaats op de 'Limburgse' heuveltjes, de schetsboeken gaan open en de plannen worden besproken. Wanneer Houben dit tafereel ziet, glimlacht zij vergenoegd. 'Heerlijk dat mijn ontwerp gebruikt wordt zoals het is bedoeld. Daar word ik in- en ingelukkig van.'

